

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о статусу датих препорука приликом ревизије
финансијских извјештаја Акционарског друштва за
производњу, ремонт и трговину „Космос” Бања Лука
за 2015. годину**

Број: ИП001-18

Бања Лука, 30.07.2018. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ О СТАТУСУ ДАТИХ ПРЕПОРУКА ПРИЛИКОМ РЕВИЗИЈЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА ЗА ПРОИЗВОДЊУ, РЕМОНТ И ТРГОВИНУ „КОСМОС“ БАЊА ЛУКА ЗА 2015. ГОДИНУ (НАЛАЗИ)	3
	1. Увод	3
	2. Провођење препорука из предметног извјештаја	4
	2.1. Проведене препоруке	4
	2.2. Дјелимично проведене препоруке	5
	2.3. Нереализоване препоруке.....	6
	3. Закључак.....	7

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Предмет

Предмет овог ревизијског ангажмана је провјера провођења препорука датих у Извјештају о ревизији финансијских извјештаја Акционарског друштва за производњу, ремонт и трговину „Космос“, Бања Лука за период 01.01-31.12.2015. година (број: РВ068-16) и документације која поткрепљује provedеност препорука кроз независни ангажман ради пружања увјеравања ограниченог степена о статусу препорука датих у ревизијском извјештају.

Одговорност руководства за провођење препорука

Директор је одговоран за припрему програма провођења датих препорука, за провођење датих препорука и извјештавање о provedеним препорукама.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо закључак о увјеравању ограниченог степена на основу provedених активности које поткрепљују извјештај о провођењу препорука. Провјеру статуса датих препорука смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске, ISAE 3000 - Ангажовања на основу којих се пружа увјеравање, која не спадају у ревизију или преглед финансијских информација и ISSAI стандардима ревизије релевантним за овај ангажман. Овим стандардима се налаже да поступамо у складу са етичким захтјевима и да ангажман увјеравања планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у ограниченом степеноу, увјеримо у статус датих препорука, односно да ли су дате препоруке provedене у складу са очекивањима извршене ревизије.

Ангажман ради пружања увјеравања ограниченог степена укључује провођење поступака у циљу прибављања довољних и адекватних ревизијских доказа о томе да су препоруке provedене на начин како је то ревизор препоручио. То подразумеива да нисмо вршили ревизију активности, трансакција и стања билансних позиција текуће године како би се увјерили да исте или сличне грешке, неправилности и неусклађености нису поновљене, већ смо се фокусирали на књиговодствену документацију и изјаве који подржавају извјештај о провођењу препорука датих за 2015. годину. Избор поступака провјере је заснован на просуђивању, укључујући процјену ризика материјално погрешних информација у извјештају о провођењу датих препорука. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за праћење провођења препорука датих од ревизора јавног сектора у циљу осмишљавања поступака који су одговарајући у датим околностима.

Сматрамо да су прибављени докази, с обзиром на увјеравања ограниченог степена, довољни и одговарајући и да подржавају закључке дате у извјештају.

Основ за закључак са резервом

Као што смо навели под тачкама 2.2. и 2.3. извјештаја:

Од укупно 14 датих препорука, дјелимично су provedене 3, а једна препорука није реализована.

Дјелимично су provedене препоруке јер није:

- успостављен систем интерних контрола у дијелу који се односи на: доношење правилника о систему интерних контрола, ажурирање интерног

акта о систематизацији радних мјеста, контроле за област пословања са иностранством и провођење пописа,

- вршено одговарајуће разматрање извршења плана на годишњем нивоу за потребе усклађивања трогодишњег плана и
- извршено усклађивање уговора о раду са закључцима Владе Републике Српске у дијелу који се односи на обрачун и исплату регреса.

Препорука која се односила на примјену Закона о јавним набавкама није проведена јер је Друштво у марту 2017. године донијело интерни Правилник о набавкама и са доношењем овог правилника Друштво је поступало по истом, а није по Закону о јавним набавкама, што је у супротности са Статутом Друштва.

Закључак са резервом

На основу извршене провјере провођења препорука датих у Извјештају о ревизији финансијских извјештаја Акционарског друштва за производњу, ремонт и трговину „Космос“, Бања Лука за 2015. годину и документације која поткрепљује проведеноост препорука, осим за наведено у пасусу Основ за закључак са резервом, нисмо уочили ништа што би нас навело на увјерење да остале препоруке нису проведене.

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

Бања Лука, 30.07.2018. године

II ИЗВЈЕШТАЈ О СТАТУСУ ДАТИХ ПРЕПОРУКА ПРИЛИКОМ РЕВИЗИЈЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА ЗА ПРОИЗВОДЊУ, РЕМОНТ И ТРГОВИНУ „КОСМОС“ БАЊА ЛУКА ЗА 2015. ГОДИНУ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске (у даљем тексту: Главна служба за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја Акционарског друштва за производњу, ремонт и трговину „Космос“, Бања Лука (у даљем тексту: Друштво) за 2015. годину и у ревизијском извјештају број : РВ068-16 од 13.12.2016. године изразила уздржавајуће мишљење за финансијске извјештаје и негативно мишљење за усклађеност.

Приликом наведене ревизије дате су препоруке за финансијске извјештаје, да се:

1. трошкови осталих бруто личних примања евидентирају у складу са чланом 40. став 8. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;
2. финансијски извјештај Биланс стања сачињава у складу са чланом 6. став 3. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;
3. књиговодствени третман залиха врши у складу са МРС 2-Залихе, на основу књиговодствених исправа сачињених у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
4. за извршене исправке грешака у почетном стању врши објелодањивање у Напомена уз финансијске извјештаје у складу МРС 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке, параграф 49;
5. укидање резервисања врши у складу са чланом 37. став 10. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;
6. класификација обавеза по основу зарада, накнада зарада и осталих личних примања врши у складу са одредбама Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике,
7. у ванбилансној евиденцији исказују средства и обавезе дефинисани члановима 62. и 63. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;
8. у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодане све информације релевантне за разумијевање финансијског извјештаја, према одредбама Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Везано за усклађеност пословања дате су препоруке да се:

1. успостави систем интерних контрола као процес који ће допринијети ефикасном испуњавању циљева Друштва, усклађености пословања и фер извјештавању.
2. план пословања доноси у складу са члановима 21. до 23. Закона о јавним предузећима и да буде заснован на реалним основама са дефинисаним начином покрића губитка.
3. врши адекватна примјена Закона о јавним набавкама;

4. уговори о раду ускладе са свим важећим прописима и да се исплате накнада врше у складу са закључцима Владе Републике Српске;
5. донесе Одлука о висини трошкова службених мобилних телефона и лицима којима се ти трошкови признају, у складу са Закључком Владе Републике Српске;
6. уплате пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада и камата на неблаговремено плаћене порезе и доприносе врши у складу са важећим прописима.

На достављени нацрт извјештаја о статусу датих препорука достављене су примједбе и исте нису уважене, јер нису достављени нови докази који би утицали на налазе и закључке ревизије.

2. Провођење препорука из предметног извјештаја

Надзорни одбор Друштва донио је 13.02.2017. године Одлуку о усвајању Плана имплементације препорука Главне службе за ревизију, али исти није достављен у року од 60 дана од пријема ревизорског извјештаја како је дефинисано чланом 21. став 3. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске. Наведени план достављен је 10.07.2018. године са Извјештајем о проведеним препорукама Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске датим у ревизорском извјештају за 2015. годину, број РВ068-16.

2.1. Проведене препоруке

На основу провјере презентоване књиговодствене и друге пратеће документације и датих образложења одговорних особа за провођење препорука стекли смо увјерење да је Друштво провело 10 препорука које су дате под редним бројевима 1 до 8 везаних за финансијске извјештаје и двије (5 и 6. препорука) везаних за усклађеност пословања, предметног ревизијског извјештаја.

Препорука за финансијске извјештаје број 1

Везано за дату препоруку, трошкови топлог obroка, према евиденцији из 2018. године класификовани су у оквиру трошкова бруто осталих личних расхода, у складу са чланом 40. став 8. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Препорука за финансијске извјештаје број 2

У Билансу стања на дан 31.12.2017. године, код залиха материјала у колони 5 активе исказани су подаци са синтетичких рачуна исправке вриједности залиха, тј. у складу са чланом 6. став 3. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Препорука за финансијске извјештаје број 3

Сачињен је Елаборат о процјени вриједности специфичних залиха из домена намјенске индустрије и у мишљењу истог наведено је да се сматра да је због технолошке специфичности залиха, за процјену вриједности залиха из домена намјенске индустрије објективно примјенити концепт историјског трошка за исказивање ових позиција у финансијским извјештајима за 2017. годину, па да према наведеном залихе материјала, сировина, алата и резервних дијелова у складишту које се држе намјенски за потребе ремонта војне технике могу бити исказане у износу од 2.489.929 КМ, што представља њихову надокнадиву вриједност која је једнака фер вриједности.

---

4 *Извјештај о статусу датих препорука приликом ревизије финансијских извјештаја Акционарског друштва за производњу, ремонт и трговину „Космос“ Бања Лука за 2015. годину*

Препорука за финансијске извјештаје број 4

Исправке грешака које су извршене у почетном стању 2017. године објављене су у Напомена уз финансијске извјештаје (укњижавање обавеза по основу усаглашавања стања са добављачима).

Препорука за финансијске извјештаје број 5

У 2017. години за неискоришћени дио резервисања (за отпремнине код одласка у пензију) извршено је укидање у корист прихода од укидања неискоришћених дугорочних резервисања, а за износ који се исплаћује задужен је рачун резервисања у корист обавеза, тј. у складу са чланом 37. став 10. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Препорука за финансијске извјештаје број 6

Обавезе за топли оброк евидентирани су у 2018. години у складу са чланом 33. став 6. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Препорука за финансијске извјештаје број 7

Мјенице и гаранције које су дате на име обезбјеђења узетих кредита евидентирани су у ванбилансној евиденцији 30.06.2018. године.

Препорука за финансијске извјештаје број 8

У Напоменама уз полугодишње финансијске извјештаје за период 01.01-30.06.2018. године, поред осталог објављене су информације о ставкама приказаним у извјештају о промјенама на капиталу и извјештају о токовима готовине, потенцијалне обавезе и информације о сталности пословања.

Препорука за усклађеност број 5

Одлука о висини трошкова службених мобилних телефона донесена је 15.05.2017. године, према којој се наведени трошкови признају корисницима претплатничког пакета унутар VPN групе, а лимит потрошње одређен је самим пакетом. Утврђени лимити су у складу са Закључком Владе.

Препорука за усклађеност број 6

Пореским увјерењем од 25.05.2018. године потврђено је да је Друштво за порески период 01.09.2016-25.05.2018. године пријавило и измирило све доспјеле порезе и доприносе на лична примања (доприноси за ПИО, за здравствену заштиту, за запошљавање и дјечију заштиту) и споредна пореска давања којима подлијеже према пореским законима Републике Српске, као и осталих накнада које су према другим прописима дати у надлежност Пореској управи Републике Српске.

2.2. Дјелимично проведене препоруке

Према предузетим мјерама за спровођење препорука датих у Извјештају о ревизији финансијских извјештаја Друштва за 2015. годину дјелимично су проведене следеће препоруке:

Препорука за усклађеност број 1

По питању отклањања неправилности које се односе на систем интерних контрола стекли смо увјерење о следећем:

- израда правилника о систему интерних контрола је у току,
- везано за акт о систематизацији радних мјеста вршене су одређене измјене и допуне, али није извршено ажурирање истих,
- Одбор за ревизију донио је 26.03.2018. године Закључак у коме је наведено да је Одбор за ревизију разматрао План рада Одјељења интерне ревизије за 2018. годину и годишњу студију ризика за 2018. годину,
- није документовано да су успостављене политике пословања, контролни механизми и модели интерног извјештавања за функционалну област пословања са иностранством и
- код провођења пописа, према попису имовине и обавеза на да 31.12.2017. године, и даље су присутне неправилности констатоване у претходној ревизији.

Препорука за усклађеност број 2

У периоду након извршене ревизије није планирано финансирање из кредита, финансирање обавеза по основу којих је исказан губитак дефинисано је Планом финансијског и оперативног реструктуирања, а разматрање извршења плана садржано је у оквиру Извјештаја о пословању у коме су наведени структура и проценат извршења прихода и расхода само на нивоу групе рачуна, што се не може сматрати потпуном анализом.

Препорука за усклађеност број 4

Писаном информацијом од 27.07.2018. године потврђено је да директору и извршним директорима није исплаћиван регрес у 2016, 2017 и 2018. години. Међутим, Уговор о раду директора и Уговор о плати за извршног директора нису усклађени са закључцима Владе Републике Српске број 04/1-012-2-351/11 од 03.03.2011. године и број 04/1-012-2-2/13 од 11.01.2013. године.

2.3. Нереализоване препоруке

Према предузетим мјерама за спровођење препорука датих у Извјештају о ревизији финансијских извјештаја Друштва за 2015. годину није реализована слједећа препорука:

Препорука за усклађеност број 3

Друштво је 08.02.2017. године упутило Агенцији за јавне набавке БиХ Захтјев за ослобађање од процедуре провођења јавних набавки у коме је наведено да је чланом 4. став 1. тачка б) Закона о јавним набавкама дефинисано ко и под којим условима представља уговорни орган и да се од истих одредби изузимају правна лица која имају индустријски и комерцијални карактер, да је Друштво класичан примјер таквог правног лица, те тражи да се ослободи процедура провођења јавних набавки за репроматеријал који користи у индустријској производњи у комерцијалне сврхе.

У Мишљењу Агенције за јавне набавке БиХ од 17.02.2017. године наведено је под којим условима се дефинише јавни субјект, шта мора бити испуњено код утврђивања некомерцијалног карактера субјекта, те да Агенција нема надлежност да ослободи уговорни орган од провођења процедуре јавне набавке роба, услуга и радова, већ да сваки уговорни орган треба сам да цијени своју ситуацију у односу на материјални пропис који то прописује и уколико су испуњени услови за примјену изузећа од примјене наведеног закона уговорни орган треба да утврди интерне процедуре доношењем интерних аката за провођење таквих набавки уз позивање на материјални пропис.

---

6 *Извјештај о статусу датих препорука приликом ревизије финансијских извјештаја Акционарског друштва за производњу, ремонт и трговину „Космос“ Бања Лука за 2015. годину*

Друштво је прибавило и правно мишљење адвоката у коме су наведени услови које правни субјект треба да испуни према члану 4. став 1. тачка б) Закона о јавним набавкама да би се могао сматрати уговорним органом у поступку јавне набавке. тј. да се највећим дијелом финансира из јавних средстава, да надзор над управљањем врши уговорни орган који представља неку од институција на било ком нивоу власти и да више од половине чланова скупштине, управног или надзорног одбора чине именовани или изабрани представници уговорних органа. Затим је констатовано: да има индустријски и комерцијални карактер (на основу основне дјелатност Друштва-производња, ремонт и трговина), да није предузеће које задовољава потребе од јавног интереса и да се не финансира из јавних средстава иако је 100% у власништву Владе Републике Српске, те да Друштво не испуњава прописане услове и да треба да донесе интерни акт који ће дефинисати област набавке.

У марту 2017. године Друштво је донијело интерни Правилник о набавкама позивајући се на Мишљење Агенције за јавне набавке БиХ иако је у истом наведено да Агенција нема надлежност да ослободи уговорни орган од провођења процедуре јавне набавке роба, услуга и радова, већ да сваки уговорни орган треба сам да цијени своју ситуацију у односу на материјални пропис. Са доношењем овог правилника Друштво је поступало по истом, а није по Закону о јавним набавкама.

У погледу документовања оправданости доношења и примјене претходно наведеног правилника достављена је и Одлука Владе Републике Српске о одређивању предузећа од стратешког значаја за Републику Српску у којој је наведено у којим од предузећа државни капитал до даљњег се неће приватизовати, а у којима ће се вршити приватизација у складу са важећим прописима у оквиру којих је и ово Друштво. Међутим, ова одлука није утицала на промјену статуса Друштва и потврђује да је исто и даље од стратешког значаја.

У писаној информацији од 23.07.2018. године Друштво је навело да је сходно Статуту и Закону о јавним набавкама приступило изради претходно наведеног Правилника о набавкама, што је у колизији са чланом 1. Статута Друштва (пречишћени текст, март 2013. година) у коме је наведено да се Друштво организује у складу са Законом о јавним предузећима, а према самој дефиницији јавног предузећа датој у члану 2. став 1. овог закона јавна предузећа оснива Република Српска ради обављања дјелатности од општег интереса и чланом 83. став 1. Статута у коме стоји да ће сви поступци набавке од стране Друштва бити спровођени уз строго поштовање Закона о јавним набавкама.

3. Закључак

На основу испитане књиговодствене и друге документације и датих образложења одговорних особа у Друштву, закључили смо да је од укупно 14 датих препорука, проведено 10, дјелимично проведено 3, а једна препорука није проведена.

Ревизијски тим

Нада Трнинић, с.р.

Ивана Микић, с.р.